

AVONTUREN ONDER HET MAAIVELD

Verhalen van de allerkleinste wezentjes
die de basis leggen onder ons leven

BIBI DUMONTAK
JAN PAUL SCHUTTEN
AREND VAN DAM

AVONTUREN ONDER HET MAAIVELD

Verhalen van de allerkleinste wezentjes
die de basis leggen onder ons leven

RARE BEESTJES

Koos de Wilt

Een rare gedachte misschien, maar de regenworm is – zonder te overdrijven - de redder van alles hier op aarde. Zonder dit onooglijke diertje is er eigenlijk geen leven op aarde mogelijk. Een regenworm ploegt de bodem om waardoor de grond los komt. Daardoor kunnen bacteriën de grond lekker vruchtbaar maken. En zo kan er iets op groeien en kunnen bomen en planten bloeien. Die maken zuurstof en zo kan al wat erop beweegt adem halen. En wat voor de worm geldt, gaat ook op voor heel veel andere diertjes. Vaak totaal onbekende, onaanzienlijke wezentjes die op en onder onze voeten krioelen. Ook die zijn essentieel voor het leven op aarde - voor onze bomen, koeien, reeën, vogels en voor onszelf.

‘EÉN THEELEPEL GEZONDE GROND BEVAT MEER ORGANISMEN DAN ER MENSEN OP AARDE ZIJN. DENK DAAR MAAR EENS OVER NA!’

Eén theelepel grond bevat meer organismen dan er mensen op aarde zijn. Denk daar maar eens over na! Miljarden beestjes in je hand als je alleen maar een beetje graaft. En omdat ze met zo velen zijn, kunnen ze best wel tegen een stootje. Zo konden wij mensen ongestraft eeuwenlang een enorme rommel maken. En ons ook behoorlijk belangrijk maken op deze aarde. Maar zijn wij eigenlijk

wel zo belangrijk? De aarde kan makkelijk zonder ons eerlijk gezegd. Een rijke dieren- en plantenwereld overleeft gewoon als de wereld voor ons mensen al lang onbewoonbaar is geworden. Geen diertje en geen plantje zal ons missen eigenlijk. Opgeruimd staat netjes denkt de natuur misschien wel.

Maar wat als wij mensen zelf nog wat langer willen blijven bestaan hier op deze aardkloot. Dan kunnen we natuurlijk het een en ander leren van de koalabeer, de giraf en de olifant. Dat zijn dieren die de meeste mensen “de natuur” noemen. We kunnen ook met tranen in onze ogen lezen over de dodo, de sabeltandtijger en de Pinta Eiland landschildpad. Dat zijn dieren die al het loodje hebben moeten leggen door de bemoeizucht van de mens. Maar misschien kunnen we wel het meeste leren van de minidiertjes en organismen die op en onder het maaiveld leven. Het krioelende geheel dat al het andere leven mogelijk maakt.

In dit boekje laten de bekende kinderboekenschrijvers Bibi Dumon Tak, Jan Paul Schutten en Arend van Dam ons kennis- maken met een paar van die rare diertjes en organismen. Vaak totaal onbekende wezentjes onder onze voeten die allemaal wel super belangrijk zijn in ons bestaan. We maken niet alleen kennis met de regenworm, maar ook met de wondere wereld van de haft, de mier, de wielwebspin, het pimpernelblauwtje, de engerling, het springstaartje, het beerdiertje, de koekoekshommel en de pissebed. Kende jij die al? Het zijn diertjes die ons eigenlijk nooit echt opvallen, maar o zo belangrijk zijn.

WIJ ENGERLINGEN

Bibi DumonTak | Engerlingen

Wij zijn de engerds van de ondergrondse wereld. Wij zijn de griezels, de spoken, de slijmerds, de weerzinwekkendste wezens in de aarde. Niemand wil ons, iedereen gruwet van ons en dat maakt ons best een beetje blij. We doen daarom ons uiterste best ieder jaar een beetje enger te worden dan we al zijn.

We doen dat niet door van kleur te veranderen, want wat heb je daar nu aan. Onze kleur is namelijk al misselijkmakend genoeg, daar gaan we echt niks meer aan doen, duh! We bedoelen: wat is er smeriger dan vuilwit met stofgrijs en pisgeel? Dat bedoelen we. We verdienen de hoofdprijs voor vieskleurigheid. Als er een wedstrijd zou bestaan, zouden we die zeker winnen. Zelfs de pissebedden met hun eeuwige grijs, grijs en nog eens grijs zouden van ons verliezen.

Maar goed, we veranderen dus niet van kleur en wij worden ook niet enger door onszelf te verslijmen of te bewapenen, maar door onszelf te verdikken. Hoe dikker we namelijk zijn, hoe zichtbaarder, zullen we maar zeggen. Dat krijgen we voor elkaar door ons helemaal suf te eten. We voeren onszelf moddervet. We worden daarom engertjes genoemd en daar zijn we super trots op. En met hoe meer we zijn, hoe meer de rest van de wereld van ons gruwet. Dat vinden wij grappig. Dus kronkelen, wriemelen en vreten we erop los. Dat is wat we de hele dag doen, meer niet. O ja, en de rest van de wereld laten kokhalzen.

Hahahahaha!

Krioelende beestjes onder onze voeten

ONDER HET MAAIVELD

JUNIOR

DE FILM

De film *Onder het Maaiveld junior* neemt je mee op een ondergrondse reis naar allemaal beestjes die je nog nooit gezien hebt. Het bodemleven speelt een ontzettend belangrijke rol in alles wat groeit en bloeit op onze aarde. En het bijzondere is dat je die kleine beestjes ook bij jou in de buurt de bodem gezond houden. Na het zien van de film kijk je op een totaal andere manier naar je eigen omgeving en krijg je zin om zelf aan te slag te gaan. Tegels uit de tuin wippen en de natuur een handje helpen.

BEKIJK DE FILM IN 2 DELEN

vouchercode:

[www.docswithimpact.com/nl/
article/ohm-junior-deel-1](http://www.docswithimpact.com/nl/article/ohm-junior-deel-1)

vouchercode:

[www.docswithimpact.com/nl/
article/ohm-junior-deel-2](http://www.docswithimpact.com/nl/article/ohm-junior-deel-2)

LESMATERIAAL

[www.ivn.nl/lespakketten/
lespakket-bodemdieren/](http://www.ivn.nl/lespakketten/lespakket-bodemdieren/)

Colofon

Verhalen

Bibi Dumon Tak, Jan Paul Schutten
en Arend van Dam

Illustraties

Jeska Verstegen

Boekontwerp

Noortje Boer

Concept & realisatie

Koos de Wilt

Drukker

Lenard Wolters

In opdracht van

MN Media
Stichting Beleef de Nederlandse
Natuur

In samenwerking met

Onder het maaiveld
www.docswithimpact.com

Het boekje is onderdeel van het
project *Onder het Maaiveld junior
in de klas*

Gerealiseerd met een bijdrage van

Cultuurfonds
Triodos Foundation
Ministerie LVVN
Ministerie van Infrastructuur en
Waterstaat
Stichting Gravin van Bijlandt
Stichting de Hoorn
Stichting Thurkowfonds

DE WONDERLIJKE WERELD VAN HET LEVEN OP EN ONDER HET MAAIVELD

Een leesboek over waar ons leven begint

In één gram gezonde grond leven meer organismen dan er mensen op de aarde zijn, dat zijn er wel acht miljard! Onder de grond is het dus heel druk. Dieren zoals microben, springstaartjes, regenwormen, mollen en schimmels leven daar samen. Dit bodemleven is heel belangrijk voor allerlei dingen, zoals water vasthouden en schoonmaken, het opslaan van koolstof, het bestrijden van plagen en het hergebruiken van voedingsstoffen. Maar het leven onder de grond heeft het zwaar. Dat komt vooral door ons mensen.

Wie zijn al die kleine diertjes en organismen eigenlijk? Wat is er zo interessant aan pissebedden, mieren, springstaartjes en hommels? En hoe werken ze samen om de grond gezond te houden, zodat wij erop kunnen leven? De film "Onder het Maaiveld Junior" laat dit voor het eerst zien. En in dit boek vertellen bekende kinderboekenschrijvers, zoals Bibi Dumon Tak, Jan Paul Schutten en Arend van Dam, de bijzondere verhalen over het leven op en onder de grond die nog niet eerder verteld zijn. Dit leesboek gaat over de basis van ons leven op aarde.

 MN Media

9 789492 618832 >